

a digitális kotta használata eddig egyértelműen csak a szabadtéri koncertek során bizonyult ideálisnak.

Egyelőre nem tudja elképzelni, hogy egy teljes Mahler-zimfónia eljátszásakor is ugyanilyen pozitív tapasztalatról számolhatna be, elsősorban a méretproblémák miatt. Úgyszintén megoldatlan, hogy egy nagy létszámú zenekar esetében ki tárolja, illetve kezelje a digitális olvasókészülékeket.

A lemondás miatt bekövetkezett sorrendcsere révén Samo Lampichler előtt tartotta meg előadását a nagy múltú Peters zeneműkiadó-csoport digitális tartalomfejlesztésért felelős vezetője, Marc Dooley. Arról beszélt, hogy a digitális korszakban milyen kihívásokkal kell szembenéznie egy 1800-ban alapított, tehát több mint kétszáz éves múltra visszatekintő zeneműkiadónak, amely megalakulásakor Beethoven I. szimfóniájának, valamint B-dúr zongoraversenyének kiadásával alapozta meg üzleti presztízsét. Elmondása szerint a kiadó sokat investált a digitális technikába, de 2006-ban az IMSLP (International Music Score Library Project) megjelenésére a kiadók csak lassan és nehézkesen reagáltak, ami által jelentős lépéshátrányba kerültek. A kiadó legfontosabb motivációja a digitális fejlesztésre részben a piaci elvárás, másrészt a megnövekedett és

alig ellenőrzött digitális gazdaság. 2013-ban létrehozták a Tido Music programot, ami azonban más tartalomszolgáltatók számára is elérhető. A Peters kiadó katalógusa a legnagyobb számban zenei könyveket, zongoraműveket, valamint kórusműveket tartalmaz, amelyeket kereskedelmi forgalomban árulnak, míg a zenei anyagok csak kölcsönnyagként érhetőek el. Az általuk létrehozott Tido Music program ennek megfelelően nagyon sok innovatív eszközt kínál a gyakorláshoz, többek között a dinamika és az előadási jelek vonatkozásában is. Gazdag edukációs tartalommal rendelkezik, valamint zongorára írt remekművek mintagyűjteményével. A fejlődés további irányaként digitális célkitűzések között szerepel a technológia fejlesztése, a nagyobb online interakció, valamint a muzsikálás, mint valódi és nem virtuális tevékenység előtérbe helyezése.

Ezt a szekciót is kerekasztal beszélgetés követte, amit a kiadott programtól eltérően nem Egri Gábor, hanem **Harkányi László** vezetett. Élénk vita alakult ki az új technológiák gyakorlati használhatóságáról, amelyek ebben az üzleti szegmensben nem fejlődnek olyan ütemben, mint amilyen mértékű hardverfejlesztés a tömegmédiá piacán tapasztalható. Abban azonban valamennyi résztvevő egyetértett, hogy befektetés nélkül nem lehet kulturális értéket létrehozni.

(Kaizinger Rita)

Meg kell találni a közös, jól végzett munka örömét

Rajna Martin 2018 őszén átvehette a Junior Prima Díjat. A fiatal karmester még zeneakadémiai tanulmányait sem fejezte be, de máris hatalmas lehetőségeket kapott: együtt dolgozhat a Győri Filharmonikus Zenekarral, és dirigálhatta a Rádiózenekart is. Terveiről, zenei célkitűzéseiről mesélt lapunknak.

Í Ön egy riportban a közelmúltban azt nyilatkozta: a nagyszüleinek köszönheti, hogy zenész lett. Hogyan került kapcsolatba a zongorával?

– Így igaz, az egész azzal kezdődött, hogy nagymamáméknál volt egy pianínó. Valaha a nagybátyám tanult zongorázni, aki aztán elvégezte a jazz bőgő szakot a konzervatóriumban, később orvos lett. A hangszer ott maradt, igazából komolyan senki sem játszott rajta. A nagymamám nagyon szerette volna, hogy valamelyik unokája – az akkor még csak két unoka közül – tanuljon zenét. A testvéreimet sosem érdekelte a zenélés; ő jégkorongozott, azóta már világbajnokságokon hokizik, ezért

nekem maradt a feladat, hogy megpróbáljam. Mivel nem tiltakoztam, beíratk zeneiskolába, és a nagymama öröme zongoráztam. A mai napig gyakorolok, nagyon komolyan veszem a hangszeret.

Ha így van, akkor miért nem lett zongorista?

– Ez már későbbi történet: az egyetemi felvételinél választanom kellett, és mivel már akkor is a dirigensi pályára készültem, a karmester szakot választottam. A Bartók Konziba még zongora-zeneszerzés szakra jártam, zongorából OKJ-s vizsgát is tettem. Voltak olyan terveim, hogy a vezénylést külföldön végzem el, idehaza

a zongorát viszem tovább, de ez nagyon bonyolultnak tűnt akkor, ezért lemondtam róla. Nem akartam olyan karmester lenni, aki nem tanulja meg a szakmát, a dirigálás technikáját, a karmesteri működés alapjait – azt gondoltam, hogy mivel a távlati céloom úgylis a vezénylés, a zongora elég lesz azon a szinten is, ami emellett tanulható. Ebben meg is nyugodtam, mert nem a koncertezés volt a végcéloom, hanem egy olyan nívó, ami segíti a másik területet, bár nagyon ritkán egy-egy kamaraprodukcióban azért fellépek zongorista minőségben is.

■ Miért választotta a zongora mellé a zeneszerzést? Voltak, vannak ezzel kapcsolatos terveik?

– Tudatosan, később vettem fel ezt a szakot, és évszázadokkal végzettem el Dobszay-Meskó Ilonánál, Barabás Árpádnál és Csemiczky Miklósnál. A zeneszerzésre úgy tekintettem, mint a karmesterség, a zeneértés segédtudományára; a komponálás a partitúrák mélyebb megismerésének jó eszköze, viszont különösebb tehetségem nem volt a zeneszerzéshez soha.

■ Mikor döntötte el, hogy karmester lesz?

– Elsős voltam a konzervatóriumban, amikor ez az igény megfogalmazódott bennem. Életemben először elmentem egy operaelőadásra, és óriási hatással volt rám, amit láttam. Az volt az érzésem, igazán jó lehet ennyi emberrel közösen muzsikálni. A karmesteri szituáció nagyon megfogott: valakinek az a feladata, hogy mindent összefogjon egy kézben, mindenkinek segítse a munkáját. Az egész előadás általa, rajta keresztül működik. Mindenkinek jót tud tenni adott esetben, ami szimpatikus feladat. Ekkor, elsős konzisként kezdtem el vezényléssel foglalkozni, valószínűleg úgy, mint a legtöbben: összeültem a hangszeres barátaimmal, és megkértem őket, hogy játsszanak el nekem bizonyos műveket, hogy legalább megpróbálhassam.

■ Mikor lépett ki a baráti társaságból, mik voltak az első nyilvánosság előtti tapasztalatai?

– 2013-ban Dobszay-Meskó Ilona tartott egy karmesterkurzust. 17 éves voltam, és ő lehetőséget adott nekem, hogy a MÁV Szimfonikus Zenekar előtt két nyitányt – Verdi: A végzet hatalma és Beethoven: Coriolan – elvezényelhessek. Tapasztalatlanságom ellenére nagyon jól fogadtak – azóta is jó kapcsolatban vagyok a

zenekarral, sosem felejttem el, hogy velük valósult meg életem első, szakmai közönség előtt való szereplése. A kurzus alatt zajlott egy belső verseny is; az értékelés alkalmával a zenekar szavazatának köszönhetően kaptam egy különdíjat. Ennek nagyon örültem akkor, hiszen a kurzuson komoly, rutinos karmesterek is dirigáltak. Ugyanakkor volt bennem egy kisebbségi érzés is: most álltam a dobogón életemben először, ez biztos túlzás, én még semmit nem tettem le az asztalra; utólag visszagondolva, nagyon szégyelltem magam.

■ Nem érezte úgy, hogy ez igazolja az elhatározásának helyességét?

– Nem, ez még semmit sem igazolt. Több dolognak kellett történnie, míg biztosabbá váltam. A Konziban Horn András, Holló Aurél és Romos Zsolt, majd Götz Nándor szervezésében szokott lenni egy Új Zenei Projekt. 2014-ben Horn tanár úr megkeresett azzal, hogy megpróbálnám-e esetleg elvezényelni Edgard Varése Octandre című művét. Ez egy szörnyen nehéz mű, vezényléstechnikailag és hangszeres játék szempontjából is. Nem középiskolásoknak való feladat, ráadásul az első próbáig körülbelül egy hetem volt, de belevágtam. Így került sor életem első nyilvános koncertjére 2014 áprilisában. Innentől már megtaláltak kisebb-nagyobb feladatok, mint például Kovács Adrián zeneszerző barátom bachelor diplomahangversenye. Erre az alkalomra ő egy musicalt írt, az előadás egyúttal ifjabb Vidnyánszky Attila első zenés színházi rendezése volt. Izgalmas munka volt, együtt dolgoztunk az akkori Marton-osz-

tály színészeivel, a zenekarral, a Jazz and More kórossal. Ezt a produkciót elvittük később Miskolcra is a SZEM Fesztiválra; ott a Nemzeti Színházban tartottunk egy előadást, majd az Ódry Színpadon is ment néhányszor.

■ *A kórusvezetés is érdekli, vagy mindig inkább a zenekarra fókuszált?*

– Ez a két szak most a Zeneakadémián egyben van, de aki mind a kettőt el szeretné végezni, annak kétszer kell felvételiznie is. Aki csak az egyiket végzi el, végül a diplomájában ugyanaz a szöveg fog szerepelni, mint aki kórossal is és zenekarral is foglalkozott – ez kicsit furcsa és nehézkes. Én a bacheloron párhuzamosan végeztem a karmester és karvezetés szakokat. Karmester szakon Ligeti András és Medveczky Ádám, karvezetés szakon Somos Csaba és Jobbágy Valér voltak a mestereim. A karvezetés önmagában sajnos nem rejt sok lehetőséget, pedagógiai végzettség nélkül nincs értelme elvégezni, hiszen a Kodály-hagyományok ellenére nagyon kevés helyen lehet vezénlyéssel foglalkozni úgy, hogy valaki ezt hivatásként, főállásban végezze. További probléma, hogy a Zeneakadémián tanuló énekeseket szólistáknak képzik, sokan mégis kórusokban helyezkednek el pályájuk során – és ezek után nagyon nehéz nemcsak zenei szempontból, hanem a hangi adottságok miatt is a különböző stílusok hangzásideáljait létrehozni. Ez rendkívül komplikált kérdés, és még nem született rá igazi megoldás.

■ *Ezek szerint Ön nagyobb hangsúlyt fektetne a karmester-karvezetés oktatásban a pedagógiai vonalra?*

– Igen, már csak azért is, mert az alapképzésnek nem része az ilyen irányú oktatás. A főtárgy tanárok természetesen igyekeznek a próbálás és az együttesekkel való bánásmód metodikáját átadni, de azt gondolom, hogy ezek több gyakorlati tanulmányt igényelnének. A zeneelméleti szaktárgyak, illetve a pedagógiai tárgyak kellő mennyiségben való hallgatását csak több szak párhuzamos elvégzésével lehet biztosítani. A karmestereknek is szükségük lenne pedagógiai ismeretekre, hiszen adott esetben hetven embert kell tudni egy irányba terelniük minden egyes munka során. A pedagógiai érzék nyilván egy karmester alkalmasságának is a kritériuma.

■ *Saját gyakorlatában hogyan látja: könnyen boldogul a zenészekkel?*

– Ez egy iszonyatosan nehéz kérdés. Ha kiállok egy zenekar elé, nem mindig találom meg rögtön a hangot. Ne felejtjük el: egy idegen ember áll egy összeszokott társaság előtt azzal a céllal, hogy terelgesse valamerre a zenei folyamatokat. Ez az egyik legnehezebb feladat. Több kollégámtól hallottam, hogy Lukács Ervin még idősebb korában is izgult egy adott koncert első próbája előtt. Hiába ismerte már az együttest, a kollégákat, a művet, mégis megviselte a helyzet. Pedig őt tényleg majdnem mindenki tisztelte, szerette. Kulcskérdés,

hogy az első próba hogy sikerül; a zenekar hogyan reagál bizonyos kérésekre, az ember felismeri-e, hogy melyek azok a problémák, amiken két-három próbával lehet javítani, és melyek azok, amiken ennyi idő alatt képtelenség változtatni. Meg kell tapasztalni, hogy bizonyos zenészek ellenérzésekkel viseltetnek az ember iránt – fel kell ismerni és kezelni kell ezeket a konfliktusokat. Rendkívül nehéz feladat. A jó karmester, mindig mondják, egyben jó politikus, jó pszichológus; a magam részéről még hozzáteszem, hogy azt is el kell tudni fogadni, ha valaki nem szeret engem. Nincs olyan karmester, akit mindenki szeret, ez természetes. Viszont kutya kötelességem a legnagyobb tisztelettel és megbecsüléssel fordulni az összes kollégámhoz, mert hatékonyan kell tudnunk együtt dolgozni.

■ *Hogyan szokta kezelni az ilyen konfliktusokat?*

– A helyzettel járó feszültséget úgy próbálom feloldani, hogy igyekszem alázatosan közelíteni a zenéléshez, a zeneszerzőhöz, és alázattal fordulni a kollégákhoz. Nyíltan elismerem a zenekar előtt, ha hibázom – biztos vagyok benne, hogy fontos az, hogy részt vállalok a hibákban, nem teszem a zenészekre a teljes felelősséget. Én is ember vagyok, ronthatok, véthetek, másrészt magam is változom. Menet közben valami átfordul a fejemben, és máshogy kérek egy részt. Akkor őszintén elmondom, hogy eddig azt gondoltam, hogy így lenne jó ezért és ezért, de mostantól így szeretném, mert azt hiszem, így még jobb lesz. Igyekszem megindokolni a változtatást, és bevonni őket ebbe a folyamatba. Persze ez sem mindenkinek tetszik; van, aki jól reagál, van, akit az egész dolog kevésbé érdekel. Nekem nem az az elsődleges feladatom egy próbán, hogy az emberi problémákkal foglalkozzam, jobb esetben erre nincs is szükség. Sőt, pont az a lényeg, hogy azt a kollégát, aki nem figyel, vagy nem vesz komolyan, megpróbáljam rávenni, hogy tartson velem, próbáljunk közösen egy jó koncertet létrehozni. Ezzel együtt mindig nyitott vagyok a muzsikusok véleményére a munkámról, és mivel ezt tudják rólam, általában nem is kímélnek.

■ *Ha valaki egy ilyen beszélgetés során kritikát fogalmaz meg, azt könnyen el tudja viselni?*

– Nagyon fontos meghallgatni a zenész kollégák véleményét. A jó tanácsokat mindenképpen megfontolom, aztán vagy elfogadom, vagy nem, ez már a saját döntésem. Mindenesetre vannak bizonyos dolgok, amikhez az ember adott esetben a zeneszerző szándékainak megvalósulása érdekében ragaszkodik. Ahhoz, hogy a szerzői szándékot felismerjük, nem lehet elégszer és eléggé megtanulni egy művet, mindig látni kell és látni lehet benne valami újdonságot. Olykor olyasmit is, amittől a feje tetejére áll a műről alkotott kép.

■ *Ezek szerint számít arra, hogy nagyon máshogy fog vezényelni tíz év múlva bizonyos műveket?*

– Egészen biztosan. Már most is van olyan mű, amit máshogy dirigálok, mint régebben.

■ *Jelen pillanatban nappali tagozatos hallgató a Zeneakadémián. Jövőre fog mesterdiplomát szerezni, mégis több helyen vezényelt már. Véleménye szerint minek köszönheti ezeket a lehetőségeket?*

– 2018 őszén Junior Prima Díjat kaptam, ami egy nagy kitüntetés számomra. Ilyen fiatalon tudtommal még senki nem kapta meg ezt a karmesterek közül. Szerintem én is csak azért részesülhettem benne, mert 2017-ben, harmadikos koromban lehetőséget kaptam arra, hogy a Győri Filharmonikus Zenekarnál dolgozzak.

■ *Hogyan került kapcsolatba a Rádiózenekarral?*

– Azt a lehetőséget a díj miatt kaphattam meg, ősszel Vásáry Tamás felajánlotta nekem a januári dirigálási lehetőséget. A Rádiózenekar Beethoven-sorozatában a Der glorreiche Augenblick – A dicsőséges pillanat – című kantáta irányítására kért meg. Ez egy komoly, nehéz, 40 perces darab, amit elég ritkán szoktak előadni. Magyarországon utójára 2013-ban játszották Kocsis Zoltán vezényletével Martonvásáron, azelőtt pedig talán még soha. Beethoven ezt a művet az 1814-es bécsi kongresszusra írta, és mivel politikai indíttatású darab – a napóleoni háborúk utáni béketárgyalások kapcsán Bécsbe érkező királyokat, császárokat, és egy új, “szent” szövetség létrejöttét ünnepli –, jócskán aktualitását veszítette. Pedig nagyszerű zene, én nagyon örültem neki, hogy megismerhettem. A zenekar mellett énekkar és négy szolista is szerepel benne. Én előtte oratorikus művet még nem vezényeltem, csak külön zenekart és külön kórust. Ráadásul élő egyenes adásban közvetíték a koncertet, szóval a feladat egyébként is komoly súlya ettől még csak nőtt. Azt hiszem, végül nagyjából sikerült megvalósítanom, amit elképzeltem.

■ *Milyen a kapcsolata a Győri Filharmonikus Zenekarral?*

– Ez a zenekar életem első állandó, stabil munkahelye. 2017 őszén kerültem oda Berkes Kálmán meghívására, ami nagyon nagy megtiszteltetés volt számomra. Rendkívül hálás vagyok neki és a zenekar igazgatóságának, hogy még bacheloros zeneakadémistaként odavettek Kálmán mellé, és lehetőséget adtak, hogy előpróbákat, szólampróbákat tartva, zenekari billentyűs játékkal, ifjúsági koncertek dirigálásával a szakma főleg tapasztalati úton tanulható részeit elsajátítsam. Hálával tartozom azért is, hogy a második évadomban megbíztak egy bérletes műsor dirigálásával, ahol Beethoven IV. szimfóniáját és Kelemen Barnabással Bartók Hegedűversenyét volt lehetőségem vezényelni. Az egyik legnagyobb boldogság mégis az volt, hogy az együttes zenekari művészei – azóta többeket inkább barátomnak neveznek – megbíztak bennem, és hajlandóak voltak velem együtt dolgozni, kivételes odaadás-

sal és minőségben. Örökre hálás leszek a Győri Filharmonikus Zenekar minden dolgozójának, beleértve azokat is, akik a koncerteken nem láthatóak, és a háttérben dolgoznak azon, hogy az együttesnek csak a lehető legmagasabb színvonalú muzsikálással kelljen foglalkoznia. Ezzel együtt idén egy időre elhagyom az együttest.

■ *Mi ennek az oka?*

– A Győrben eltöltött két évem a legfontosabb tényező a pályám indulásának szempontjából. Azonban valamiért hajt a kíváncsiság. Szeretném kipróbálni magam minél több helyen, minél többféle situációban, mert azt gondolom, hogy nagyon fiatal vagyok még, és nagyon sokáig az is leszek ehhez a szakmához. Győrben a lehető legtöbb feltétele megvolt annak, hogy jól dolgozzam, de egy általam jól ismert zenekar nem feltétlenül hoz annyi meglepetést, váratlan megoldandó szituációt, mint egy még ismeretlen társaság. Ahhoz a műhelymunkához, amit Győrben kellett volna végezni a következő időszakban, tapasztalatlan, még éretlen muzsikusként. Később az ideális munkahely valóban egy állandó, stabil bázis lenne, egy saját együttes, ahol az ember a lehető legalaposabban, legrészletesebben tud dolgozni az általa elképzelt zenekari hangzásvilágon, hiszen csak így lehet igazi zenei mélységekhez eljutni. Ehhez azonban véleményem szerint kellene még egy csomó tapasztalat, egy szélesebb repertoár, és persze sok egyéb más is. Jelen helyzetem fontos tanulsága, hogy az ember a kommunikáció révén jut előre. Ha most elvágom azokat a szálakat, visszautasítom azokat a lehetőségeket, amik kimozdítanak a komfortzónámból, nem biztos, hogy később, más helyzetből ilyen feladatoknak újra nekifutnék. Én itthon kezdtem, és örülök, hogy itthon maradtam. Kell egy bázis, egy háttér is ismeretségekkel, barátokkal, kapcsolati körrel – a saját nyelvem, a saját kultúrámmal. Furcsa ezt kimondani, de nem vagyok túl bátor, amikor változtatni kell az engem körülvevő állapotokon. Úgy mernék külföldre menni, ha meg lenne itthon a biztonságom. De ehhez előbb alaposan be kell kerülni a zenei vérkeringésbe.

■ *Ha külföldre hívnák asszisztensnek, elmenne?*

– Nagy lelki teher lenne egy ilyen felkérés, az biztos. Ez a világ nekem nagyon gyors, néha túl gyors. Szeretnék a későbbiekben egy nyugodt és kiegyensúlyozott életet, ami lehetőséget teremt elmélyülten foglalkozni a zenével – otthon, egymagamban, és a zenekari próbákon egyaránt. Ha ezt a jövőben itthon megtalálnám valahol, nem mennék sehova. A zene itthon is zene. A külföldi szereplések kapcsolati szempontból fontosak, és mindenképpen hallatlan izgalom külföldön is koncertezni, de zeneileg eddig a leghasznosabb időszakaim azok voltak, amikor hosszabban foglalkozhattam egy szerzővel vagy egy stílussal. A távolabbi időpontokra

szóló felkérések azért jók, mert előre be tudom osztani a feladataimat és az időmet.

■ *Milyen felkérések várják a következő évadban?*

– Októberben Ránki Dezsővel készülünk az Odera menti Frankfurtba, a Brandenburgisches Staatsorchesterrel adunk két koncertet helyben és Potsdamban. Másik nagy örömöm, hogy novemberben a Zeneakadémián a Nemzeti Filharmonikusok élén mutatkozhatok be, ahol szintén Ránki Dezső lesz a partnerem. Ugyanebben a hónapban a Műpában a Budafoki Dohnányi Zenekarral adunk egy közös hangversenyt. Januárban diplomázom, májusban pedig számomra az évad egyik különleges eseménye lesz, amikor az Erkel Színházban debütálhatok Mozart Szóktetés a szerájból című operájával.

■ *Említette, hogy egy operaházi élmény indította a karmesterkedés felé. Milyen a viszonya most a zenés színházzal?*

– Gyerekként imádtam a színházat, azóta is nagy szerelmem. Varázslatos közeg, de sokszor azt érzem, hogy ott kevesebb idő vagy energia jut a zenei elmélyülésre. Ettől kicsit tartok. Ezzel együtt: az opera dirigálása a szakma alfája és omegája. Nincs mese, meg kell tanulni.

■ *Mihez fog kezdeni a diploma megszerzése után?*

– Még nem tudom, mert rengeteg dolog érdekel. Szóba jöhet posztgraduális képzés külföldön, asszisztálás, szabadúszó munkák, karmesterversenyek.

■ *Részt vett már valamelyik karmesterversenyen?*

– Érdekes az ezzel kapcsolatos élményem: 2017-ben beadtam a jelentkezést a Solti Karmesterversenyre. Ősztől azonban asszisztens lettem Győrben. Első betanító karmesteri munkám a Solti verseny középöntőjének az előkészítése lett volna, hiszen ők játszották a verseny második fordulóját Pécsen. Nem tartottam etikusnak, hogy én előkészítem a zenekart, aztán találkozom velük a versenyen egy teljesen más szituációban. Nem fair, ha betanítom őket, aztán learatom a babérokat, mert hogy, hogy nem, épp úgy játszanak, ahogy szeretném; ráadásul szavazati jogot kaptak, bejuttathattak egy karmestert a döntőbe. A zsűriben ott ült Berkes Kálmán, a győri vezető karmester. Ez sehogy sem lett volna jó, inkább visszavontam a jelentkezésemet, és nagy örömmel dolgoztam a középöntő előkészítésében. Különbözik nem is szeretem annyira a versenyeket. Persze óriási lehetőség a versenyzés, főleg egy pályakezdőnek, de én a meghívásos koncerteket sokkal többre értékelem. Nekem a legfontosabb mindig a zenekari zenészek visszajelzése. Ha nyernék, attól nem érezném magam jobb karmesternek, de ha egy koncert után a zenekar tagjai őszintén gratulálnak, az számomra többet ér, mint egy díj.

■ *Ugyanakkor a versenyek általában koncertfelkérésekhez juttatják a résztvevőket.*

– Én szükséges rossznak érzem a versenyt, ezzel együtt a lehetőségeknek persze mindenki örül. Az is hasznos, hogy meg kell tanulni egy komoly repertoárt, de sokszor a verseny nem ad reális képet valakinek a tudásáról. A legjobb, ha a zenészek, zenekari igazgatók, vezető karmesterek visszajelzése eredményezik azt, hogy egy következő meghívást kap az ember.

■ *Milyen darabokat vezényelne szívesen?*

– Bartók Béla életműve az egyik, ha nem a legfontosabb a számomra. Azt hiszem, nem kell megmagyarázni, miért; ösztönösen kapcsolódom hozzá, nagyon szeretem játszani is, vezényelni is a műveit, és azt gondolom, nem lehet elégszer elővenni őket. Sajnos bizonyos darabjait nem játsszák, pedig hatalmas az életmű, egyetemes, és nagyon sokféle együttes, hangszeres megtalálhatja benne a játszani valót. Szeretnék Mozarttal is többet foglalkozni, és úgy érzem, Liszttel is törődni kellene. Zseniális művei vannak, amelyeket vagy mellőznek, vagy középszerű előadások miatt rossz darabokként könyvelnek el. Nagy kedvencem még Richard Strauss, aki Liszthez hasonlóan elhanyagolt szerző, és mindig ugyanazt a tíz művét lehet hallani.

■ *Véleménye szerint mire lenne most a legnagyobb szükség ahhoz, hogy jól működjenek a magyar zenekarok?*

– A legfontosabb az lenne, hogy mindenki tisztességgel, becsülettel, szeretettel végezze el a munkáját a saját pozíciójában – mind karmester, mind zenekari zenész, mind a háttérben dolgozó munkatársak. Ezen túl a hasonlóságokat, a kapcsolódási pontokat kellene keresnünk kollégáink és magunk között, nem a különbségeket. Nem az fontos, melyik zenekar jobb, vagy milyen lehetőségeket kap a másik; inkább azt kellene tudatosan átgondolni, miben vagyunk társak, min tudunk együtt dolgozni, mi a közös jövőnk? A legnagyobb problémát az elidegenedésben, a polarizációban látom. Az egész szakma ilyen: a zenekarokon belül, a kollégák között sok a felesleges és terhelő feszültség. Szeretetből, szerelemből lehet évtizedekig zongorázni, hegedülni, fuvolázni vagy partitúrákkal foglalkozni, de rivalizálásból, acsarkodásból, félelemből, gátlásokból nem lehet jó munkát végezni. Én azt mondom: mindenki keresse a kapcsolódási lehetőségeket! Ez a feladat a zenén túlmutat, az egész társadalomnak a közös pontokat kellene keresnie, nem azokat a frázisokat, amik alapján a másikat valamilyen kizárjuk. A zenekarokon belül is polarizálódás van, klikkesedés; ebben nincs jövő. Meg kell találni a közös, jól elvégzett munka felett érzett örömet. Engem ez az öröm lelkesít a munkámban! Jó lenne, ha mások is átelnék, megéreznék.

(Mechler Anna)